

Rondom het afkalven

Het voortraject is voor een deel bepalend voor een geslaagde kalveropfok. Geduld en rust bewaren rond het kalven is belangrijk. Als het geboorteproces te traag verloopt, kan men hulp bieden vanaf 3 a 4 uur na het breken van de vruchtvliezen.

- Afkalfplaats
- Hygiëne
- Na de geboorte

Afkalfplaats

- Breng de drachtige koe ruim voordat het geboorteproces begint naar de afkalfplaats.
- Deze moet schoon en gedesinfecteerd zijn, met een fris strodek.
- Zorg voor voldoende ruimte achter en naast de koe voor een eventuele zware verlossing of keizersnede
- Een ziekenstal mag geen afkalfplaats zijn; het infectierisico van koe en kalf is daar te hoog
- Zorg voor voldoende licht
- Voer de koe elke dag vers opstartrantsoen
- Een kalf mag de grond niet raken in de afkalfstal

De koe zal sneller afkalven, als ze nog contact heeft met de rest van de groep. Als de afkalfplaats volledig gescheiden is, kan de koe enkele dagen vooraf in de afkalfplaats gezet worden zodat ze kan wennen.

Hygiëne

Niet alleen een schone en hygiënische stal is belangrijk, ook het achtereind van de koe moet voor het afkalven gereinigd en gedesinfecteerd zijn. Dit voorkomt infectie van het kalf, maar ook het ontstoken raken van de baarmoeder, witvuilen en het aan de nageboorte blijven staan. Om dezelfde reden moeten ook hulpmiddelen ontsmet worden.

Hulpmiddelen die men bij de hand moet hebben:

- ontsmette trektouwtjes of -kettinkjes
- lauwwarm water met desinfectants
- zeep en handdoek
- glijmiddel, bijv. sla-olie (nooit zeep gebruiken als glijmiddel)
- een 10%-oplossing van jodiumtinctuur voor navelontsmetting

Een goede hygiëne bij het afkalven beperkt de kansen op infectie bij de koe en het kalf.

Na de geboorte

Ook na de geboorte moet uiterste hygiëne in acht worden genomen.

De koe:

- Achterstel en kling van de koe kan met koud water afgespoeld worden om eventuele zwelling te verminderen
- De koe 5 à 10 minuten met rust laten en daarna overeind laten komen. Hierdoor komt de baarmoeder op z'n plaats en krijgen bekleemde zenuwen en bloedvaten weer ruimte
- Als de koe doorperst, ga dan na of er nog een kalf komt (en anders kan de koe direct overeind komen). De nageboorte moet binnen 6 uur afkomen. Gebeurt dit niet, waarschuw dan een dierenarts

Het kalf:

Komt de ademhaling van het kalf niet of slecht op gang:

- Houdt het kalf aan de achterpoten omhoog
- Leg het kalf met kop gestrekt en poten aan weerskanten gevouwen plat op de buik. Eventueel kan door het bewegen van de borstkast de ademhaling op gang geholpen worden
- Laat het kalf met wat koud water over de kop schrikken. Maar let op: te veel afkoeling werkt averechts op het ademhalingscentrum!
- Probeer niet met de handen in de bek het slijm te verwijderen (bij overvloedig slijm kan dit eventueel worden gedaan met een droge en schone doek)
- Wrijf het kalf krachtig droog met stro of laat het door de koe drooglikken. Dit bevordert de ademhaling en de bloedsomloop waardoor het kalf eerder gaat staan. De meeste kalveren staan na ongeveer 1(½) uur na de geboorte op eigen benen. Het droogwrijven versnelt ook het afkomen van de eerste mest en urine en gaat sterke afkoeling tegen.
- De navel desinfecteren kan met joodtinctuur, maar het mag niet in de navel worden gegoten
- Men moet het kalf direct na de geboorte met een speenemmer of een fles met een speen erop, 1,5 tot 2 liter biest laten drinken. Als het kalf beslist niet wil zuigen, kan men de biest ingeven met sonde.
- Men kan het beste het kalf in een goed gereinigde en gedesinfecteerde eenlingbox of iglo met droog stro brengen.
- Een verwarmingslamp is altijd goed om het kalf sneller te laten opdrogen en aan te raden bij zwakke en of zieke kalveren.